

1	2	3	4
---	---	---	---

Σ 1-4	Σ 5-8
-------	-------

Σ 1-8

.....
 datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno

1. a) Zapište obecně Laplaceův operátor, tj. operátor delta. *Odpověď*: $\Delta =$
- b) Laplaceův operátor lze použít na funkci, výsledkem je funkce. (doplňte)
- c) Určete první a druhé parc. derivace z $f(x; y; z) = (z + y^2)(z + \ln x)$ obecně a v $C = [1; 2; 3]$

$$\frac{\partial f}{\partial x} = \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial x^2} = \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(C) =$$

$$\frac{\partial f}{\partial y} = \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial y^2} = \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(C) =$$

$$\left| \frac{\partial f}{\partial z} = \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial z^2} = \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial z^2}(C) =$$

- d) Zapište Δf obecně a $\Delta f(C)$, tj. pro funkci $f(x; y; z) = (y + z) \ln(x + z)$ a bod $C = [1; 2; 3]$.
Tedy obecně, $\Delta f =$ *a v bodě C, $\Delta f(C) =$*

2. a) Předpokládáme, že bod $A \in Df$ je stacionárním bodem funkce $f(x, y) \in C^2$

- Uveďte postačující podmínky pro existenci ostrého lokálního maxima ve stacionárním bodě A.
- Uveďte podmínku, která postačuje k tomu, aby funkce $f(x, y)$ neměla ve stacionárním bodě A lokální extrém.

- b) Najděte lokální extrémy funkce $f(x; y) = \frac{2 \cdot x^3}{3} - 8 \cdot x - 2 \cdot x \cdot y + \frac{y^2}{2} + 4 \cdot y$ na $D(f) = \mathbb{R}^2$.

$$\frac{\partial f}{\partial x} =$$

$$\frac{\partial f}{\partial y} =$$

Stacionární body : $A_1 = [\quad ; \quad]$; $A_2 = [\quad ; \quad]$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2} =$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x \cdot \partial y} =$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y^2} =$$

- c) **Doplňte poslední část definice** vázaného lokálního maxima v bodě C : **Funkce $f(X)$ o n proměnných má v bodě $C \in M \subset Df \subset \mathbb{R}^n$ lokální maximum vzhledem k množině M, jestliže existuje okolí $O(C)$ bodu C takové, že pro každé $X \in O(C) \cap M$ platí..**

- d) Najděte lokální extrémy funkce $z = f(x; y) = x \cdot e^x + y$ vázané na množinu $e^x - y = 0$.

3.1. Ověřte, že rovnici $y^3 + y - 8x^{\frac{1}{2}} + 3x + 2 = 0$ a bodem $F(x; y) = A = [4; 1]$ je určena implicitně funkce $y = y(x)$ tak, že $y(4) = 1$. $F(A) =$
 $\frac{\partial F}{\partial y}(x; y) =$ $\frac{\partial F}{\partial y}(A) =$

Závěr :

3.2. Vyjádřete a) **první derivaci** $y'(x)$ a určete $y'(4)$; b) **druhou derivaci** $y''(x)$ a určete $y''(4)$.

d) Zapište Taylorův polynom $T_2(x)$ v bodě $c = 4$ pro implicitní funkci $y = y(x)$.

$T_2(x) =$

4.1. a) Co je **neznámou** v obyčejné diferenciální rovnici ? _____

b) Co **musí** být nutně obsaženo v zápise dif. rovnice 1. řádu ? _____

c) Co **může** (ale nemusí) být obsaženo v zápise dif. rovnice 1. řádu ? _____

d) Co vždy obsahuje **zápis obecného řešení** dif. rovnice 1. řádu (kromě y, x) ? _____

4.2. $y' \cdot e^y = \frac{1}{1+x^2}$ _____

je daná diferenciální rovnice ;

a) najděte její obecné řešení ;

b) najděte partikulární řešení dané diferenciální rovnice tak, aby $y(0) = 2$.

4.3. Je dána diferenciální rovnice $y' = \frac{y}{x} - \left(\frac{y}{x}\right)^2$. a) Jaká je to dif. rovnice ?

b) Najděte obecné řešení dané diferenciální rovnice. Využijte substituci : $u = \frac{y}{x}$, tedy $y =$
 a $y' =$

5	6	7	8
---	---	---	---

Σ 5-8

.....
 datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno

5. a) Najděte obecné řešení homogenní dif. rovnice 2. řádu $y'' - 2.y' + 10.y = 0$.

b) Na základě speciálního tvaru pravé strany najděte partikulární řešení diferenciální rovnice

$$y'' - 2.y' + 10.y = -\cos(3.x) + \sin(3.x). \quad (g(x) = e^{\alpha x} [P_1(x)\cos(\beta x) + P_2(x)\sin(\beta x)], y_p = x^k \cdot e^{\alpha x} [Q_1(x)\cos(\beta x) + Q_2(x)\sin(\beta x)])$$

c) Zapište obecné řešení diferenciální rovnice $y'' - 2.y' + 10.y = -\cos(3.x) + \sin(3.x)$

(využijte předchozí výsledky).

6.1. a) Zapište pomocí dvojnásobného integrálu, jak se vypočítá

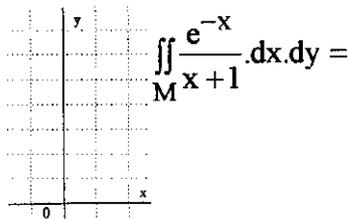
obsah rovinného obrazce tvořeného body množiny $M \subset \mathbb{R}^2$.

6.2. b) Zapište pomocí dvojnásobného integrálu, jak

se vypočítá obsah rovinného obrazce tvořeného body množiny $M = \{(x, y); a \leq x \leq b \wedge y_1(x) \leq y \leq y_2(x)\}$

6.3 Množina $I = \underbrace{\langle 0; 10 \rangle}_x \times \underbrace{\langle 0; \pi \rangle}_y$, vypočítejte $\iint_I (x + \sin y) dx \cdot dy =$

6.4 Množina $M \in \mathbb{R}^2$ je ohraničena přímkami $x = 0 \wedge x = 2 \wedge y = 0 \wedge y = e^x$. Znázorněte množinu M do obrázku, zapište ji jako množinu normální vůči jedné z os a vypočítejte

7. Je dána křivka $\kappa = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3; x = t \wedge y = t \wedge z = 2t \wedge t \in \langle 0; \frac{\pi}{2} \rangle\}$, skalární funkce

$f(x, y, z) = 5 \cdot \cos x + \sin y + z$ a vektorová funkce $\vec{F} = (f_1; f_2; f_3) = (\sin x; \cos y; \cos z)$,

a) Vypočítejte křivkový $\dot{x} =$; $\dot{y} =$; $\dot{z} =$; $ds =$

integrál 1. druhu $\int_{\kappa} f(x, y, z) ds =$

b) Vypočítejte křivkový $dx =$; $dy =$; $dz =$ $d\vec{s} =$

integrál 2. druhu $\int_{\kappa} \vec{F} \cdot d\vec{s} =$

8.1 Difeomorfismus $\vec{g}: \begin{cases} x = 2 \cdot \cos v \\ y = 2 \cdot \sin v \\ z = 5 \cdot u \end{cases}$ zobrazuje obdélník $\bar{\Omega} \subset \mathbb{R}^2$, $\bar{\Omega}: \begin{cases} 0 \leq u \leq 1 \\ 0 \leq v \leq 2\pi \end{cases}$ na plášť

válce $L \subset \mathbb{R}^3$. Vypočítejte plošný integrál ze skalární funkce $f(x, y, z) = x^2 + y^2 + z$ přes plášť

válce (L), tj. $\iint_{(L)} \vec{F} \cdot d\vec{\sigma} =$

$g_{11} =$

$g_{22} =$

$g_{12} =$

$d\sigma =$

8.2 Stokesova věta konstatuje, že křivkový integrál ve vektorovém poli přes uzavřenou orientovanou křivku (∂L) , která je okrajem orientované, po částech hladké plochy $L \subset \mathbb{R}^3$, je roven plošnému integrálu z rotace vektorového pole přes plochu L. Použitím Stokes. věty vypočítejte křivkový integrál ve vektorovém poli $\vec{F}(x, y, z) = (f_1; f_2; f_3) = (x + y; y + z^2; x + z)$ přes kladně orientovanou uzavřenou křivku, která tvoří okraj čtvercového hl. listu $L \subset \mathbb{R}^3$, který je určen jako obraz čtverce $\bar{\Omega} \subset \mathbb{R}^2$,

$\bar{\Omega}: \begin{cases} 0 \leq u \leq 1 \\ 0 \leq v \leq 1 \end{cases}$ v difeomorfizmu $\vec{g}: \begin{cases} x = u \\ y = v \\ z = u \end{cases}$. Řešení: $\overrightarrow{\text{rot}} \vec{F}(x, y, z) = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ f_1 & f_2 & f_3 \\ \frac{\partial}{\partial x} & \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial z} \end{vmatrix} =$

$$\oint_{(\partial L)} \vec{F} \cdot d\vec{s} = \iint_{(L)} \overrightarrow{\text{rot}} \vec{F} \cdot d\vec{\sigma} = \iint_{\bar{\Omega}} \begin{vmatrix} \text{rot}_1 \vec{F} & \text{rot}_2 \vec{F} & \text{rot}_3 \vec{F} \\ \frac{\partial x}{\partial u} & \frac{\partial y}{\partial u} & \frac{\partial z}{\partial u} \\ \frac{\partial x}{\partial v} & \frac{\partial y}{\partial v} & \frac{\partial z}{\partial v} \end{vmatrix} du \cdot dv =$$

1	2	3	4
---	---	---	---

Σ 1-4	Σ 5-8
-------	-------

Σ 1-8

.....
 datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno

1. a) Zapište obecně Laplaceův (delta) operátor. Tj. $\Delta = \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} + \frac{\partial^2}{\partial z^2}$ [1]
 b) Laplaceův operátor lze použít na skalární funkce, výsledkem je skalární funkce. (doplňte)
 c) Určete první a druhé parc. derivace z $f(x; y; z) = (z + y^2)(z + \ln x)$ obecně a v $C = [1; 2; 3]$

$$\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{z+y^2}{x} \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial x^2} = -\frac{z+y^2}{x^2} \right. \quad \left. \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(C) = -7 \right.$$

$$\frac{\partial f}{\partial y} = 2y \cdot (z + \ln x) \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial y^2} = 2(z + \ln x) \right. \quad \left. \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(C) = 6 \right.$$

$$\left| \frac{\partial f}{\partial z} = z + \ln x + z + y^2 = 2z + \ln x + y^2 \right. \quad \left. \frac{\partial^2 f}{\partial z^2} = 2 \right. \quad \left. \frac{\partial^2 f}{\partial z^2}(C) = 2 \right.$$

d) Zapište Δf obecně a $\Delta f(C)$, tj. pro funkci $f(x; y; z) = (y + z) \ln(x + z)$ a bod $C = [1; 2; 3]$.
 Tedy obecně, $\Delta f = -\frac{2yz^2}{x^2} + 2(z + \ln x)z^2$ a v bodě C, $\Delta f(C) = -7 + 6 + 2 = 1$ [1]

- 2 a) Předpokládáme, že bod $A \in Df$ je stacionárním bodem funkce $f(x, y) \in C^2$
 - Uveďte postačující podmínku(-y) pro existenci ostrého lokálního maxima v bodě A, tj.
 $D_A = \begin{vmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(A) & \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(A) \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(A) & \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(A) \end{vmatrix} > 0 \wedge \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(A) < 0$
 - Uveďte podmínku, která postačuje k tomu, aby funkce $f(x, y)$ neměla v bodě A lokální extrém, tj.
 $D_A = \begin{vmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(A) & \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(A) \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(A) & \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(A) \end{vmatrix} < 0$

b) Najděte lokální extrémy funkce $f(x, y) = \frac{2x^3}{3} - 8x - 2xy + \frac{y^2}{2} + 4y$ na $D(f) = \mathbb{R}^2$.

$$\frac{\partial f}{\partial x} = 2x^2 - 8 - 2y \stackrel{!}{=} 0 \Rightarrow y = x^2 - 4 \Rightarrow x^2 - 4 = 2x - 4 \Leftrightarrow x^2 - 2x = 0 \Leftrightarrow x(x-2) = 0$$

$$\frac{\partial f}{\partial y} = -2x + y + 4 \stackrel{!}{=} 0 \Rightarrow y = 2x - 4$$

[1] $x_1 = 0 \vee x_2 = 2$
 $y_1 = -4 \quad y_2 = 0$

Stacionární body: $A_1 = [0; -4]; A_2 = [2; 0]$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2} = 4x \quad \left| \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(A_1) = 0; \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(A_2) = 8; A_1: D_{A_1} = \begin{vmatrix} \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(A_1) & \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(A_1) \\ \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}(A_1) & \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(A_1) \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 0 & -2 \\ -2 & 1 \end{vmatrix} = -4 < 0 \Rightarrow \right.$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y} = -2 \quad \left. A_2: D_{A_2} = \begin{vmatrix} 8 & -2 \\ -2 & 1 \end{vmatrix} = 8 - 4 = 4 > 0; \frac{\partial^2 f}{\partial x^2}(A_2) = 8 > 0 \Rightarrow \forall A_2 \text{ nastává lok. minimum } \wedge \frac{\partial^2 f}{\partial y^2}(A_2) = 1 > 0 \Rightarrow \forall A_2 \text{ nastává lok. maximum} \right.$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial y^2} = 1 \quad \left. \Rightarrow \forall A_1 \text{ lok. extr. neexisty} \right.$$

c) Doplňte poslední část definice vázaného lokálního maxima v bodě C: Funkce $f(X)$ o n-j proměnných má v bodě $C \in M \subset Df \subset \mathbb{R}^n$ lokální maximum vzhledem k množině M, jestliže existuje okolí $O(C)$ bodu C takové, že pro každé $X \in O(C) \cap M$ platí.. $f(X) \leq f(C)$ [1]

d) Najděte lokální extrémy funkce $z = f(x; y) = x e^x + y$ vázané na množinu $e^x - y = 0 \Rightarrow y = e^x$ [1]

$$F(x) = f(x, e^x) = x \cdot e^x + e^x = (x+1)e^x$$

$$F'(x) = e^x + (x+1)e^x = (x+2)e^x \stackrel{!}{=} 0 \Leftrightarrow x = -2 \text{ - stacionární bod}$$

$$F''(x) = e^x + (x+2)e^x = (x+3)e^x \quad F''(-2) = (-2+3)e^{-2} = \frac{1}{e^2} > 0 \Rightarrow F(x) \text{ má lok. minimum v } x = -2 \Rightarrow f(x, y) \text{ má v bodě } A = [-2; e^{-2}] \text{ lok. vázané minimum } f(A) = -2e^{-2} + e^{-2} = -\frac{1}{e^2}$$

3.1. Ověřte, že rovnici $y^3 + y - 8x^{\frac{1}{2}} + 3x + 2 = 0$ a bodem $F(x; y) = y^3 + y - 8x^{\frac{1}{2}} + 3x + 2$

$A = [4; 1]$ je určena implicitně funkce $y = y(x)$ tak, že $y(4) = 1$. $F(A) = 1^3 + 1 - 8 \cdot \sqrt{4} + 3 \cdot 4 + 2 = 0$ [1]

$$\frac{\partial F}{\partial y}(x; y) = 3y^2 + 1 \quad [1]$$

$$\frac{\partial F}{\partial y}(A) = 3 \cdot 1^2 + 1 = 4 \neq 0 \quad [1]$$

Závěr: Rovnici $F(x, y) = 0$ a bodem A je určena implicitně funkce $y = y(x)$, je $y(4) = 1$ [1]

3.2. Vyjádřete a) první derivaci $y'(x)$ a určete $y'(4)$; b) druhou derivaci $y''(x)$ a určete $y''(4)$.

$$y^3 + y - 8x^{\frac{1}{2}} + 3x + 2 = 0 \quad | \frac{d(\cdot)}{dx}$$

$$3y^2 \cdot y' + y' - 4x^{-\frac{1}{2}} + 3 = 0 \quad [1]$$

$$(3y^2 + 1) \cdot y' = 4x^{-\frac{1}{2}} - 3$$

$$y' = \frac{4x^{-\frac{1}{2}} - 3}{3y^2 + 1} \quad | y'(4) = \frac{4}{3 \cdot 1^2 + 1} - 3 = \frac{4}{4} - 3 = -\frac{1}{4} \quad [1]$$

$$3y^2 \cdot y' + y' - 4x^{-\frac{1}{2}} + 3 = 0 \quad | \frac{d(\cdot)}{dx}$$

$$6y \cdot y' \cdot y' + 3y^2 \cdot y'' + y'' + 4 \cdot \frac{1}{2} x^{-\frac{3}{2}} = 0 \quad [1]$$

$$(3y^2 + 1) y'' = -6y(y')^2 - \frac{2}{x^{\frac{3}{2}}}$$

$$y'' = -\frac{6y(y')^2 + \frac{2}{x^{\frac{3}{2}}}}{3y^2 + 1} \quad | y''(4) = -\frac{6 \cdot 1 \cdot (-\frac{1}{4})^2 + \frac{2}{4 \cdot \sqrt{2}}}{3 \cdot 1^2 + 1} = -\frac{5}{32}$$

d) Zapište Taylorův polynom $T_2(x)$ v bodě $c = 4$ pro implicitní funkci $y = y(x)$. $= -\frac{5}{32}$

$$T_2(x) = y(4) + y'(4) \cdot (x-4) + \frac{1}{2} y''(4) \cdot (x-4)^2 = 1 - \frac{1}{4}(x-4) - \frac{5}{64}(x-4)^2 \quad [1]$$

- 4.1. a) Co je neznámou v obyčejné diferenciální rovnici? Neznámou je funkce $y = y(x)$ [1]
 b) Co musí být nutně obsaženo v zápise dif. rovnice 1. řádu? musí být obsažena derivace y' [1]
 c) Co může (ale nemusí) být obsaženo v zápise dif. rovnice 1. řádu? neznámá funkce y , heraliské, první náčt [1]
 d) Co vždy obsahuje zápis obecného řešení dif. rovnice 1. řádu (kromě y, x)? Liibovolnou konstantu $C \in \mathbb{R}$ [1]

4.2. Je dána diferenciální rovnice $y' \cdot e^y = \frac{1}{1+x^2}$. a) Najděte její obecné řešení. ----- [1]

$$\frac{dy}{dx} \cdot e^y = \frac{1}{1+x^2} \quad | e^y = \arctg x + C, C \in \mathbb{R} / \ln(\cdot) \quad [1]$$

$$e^y \cdot dy = \frac{1}{1+x^2} dx \quad | y = \ln(\arctg x + C) \quad [1]$$

$$\int e^y dy = \int \frac{1}{1+x^2} dx$$

4.2. b) Najděte partikulární řešení dané diferenciální rovnice tak, aby $y(0) = 2$. \Rightarrow

$$\Rightarrow e = \ln(\arctg 0 + C) \Rightarrow \ln C = 2 \Rightarrow C = e^2 \Rightarrow y_p = \ln(\arctg x + e^2)$$

4.3. Je dána diferenciální rovnice $y' = \frac{y}{x} - \left(\frac{y}{x}\right)^2$. a) Jaká je to dif. rovnice? homogenní [1]

b) Najděte obecné řešení dané diferenciální rovnice. Využijte substituce: $u = \frac{y}{x}$, tedy $y = x \cdot u$ [1]
 a $y' = u + x \cdot u'$ [1]

$$u + x \cdot u' = u - u^2 \quad [1]$$

$$x \cdot \frac{du}{dx} = -u^2$$

$$-\frac{du}{u^2} = \frac{dx}{x} \quad [1]$$

$$-\int u^{-2} du = \int \frac{1}{x} dx$$

$$-\frac{u^{-1}}{(-1)} = \ln|x| + C, C \in \mathbb{R} \quad [1]$$

$$\frac{1}{u} = \ln|x| + C$$

$$u = \frac{1}{\ln|x| + C} \quad [1]$$

$$\frac{y}{x} = \frac{1}{\ln|x| + C} \quad [1]$$

$$y = \frac{x}{\ln|x| + C} \quad [1]$$

5	6	7	8
---	---	---	---

Σ 5-8

.....
 datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno

5. a) Najděte obecné řešení homogenní dif. rovnice $y'' - 2y' + 10y = 0$.

Char. rovnice: $\lambda^2 - 2\lambda + 10 = 0$ $\lambda_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{2 \pm i\sqrt{36}}{2} = \begin{cases} 1 + 3i \\ 1 - 3i \end{cases}$ $y_h = C_1 e^x \cos(3x) + C_2 e^x \sin(3x)$ (4)

$D = (-2)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 10 = 4 - 40 = -36$

5. b) Na základě speciálního tvaru pravé strany najděte partikulární řešení diferenciální rovnice

$y'' - 2y' + 10y = -\cos(3x) + \sin(3x)$.

$(g(x) = e^{\alpha x} [P_1(x) \cos(\beta x) + P_2(x) \sin(\beta x)] ; y_p = x^k e^{\alpha x} [Q_1(x) \cos(\beta x) + Q_2(x) \sin(\beta x)])$

Pravá strana: $-\cos(3x) + \sin(3x) = e^{\alpha x} (P_1(x) \cos(\beta x) + P_2(x) \sin(\beta x)) \Rightarrow \alpha = 0, \beta = 3, P_1(x) = -1$ (1)

Partikulární řešení ve tvaru pravé strany:

$y_p = A \cos(3x) + B \sin(3x)$
 $y_p' = -3A \sin(3x) + 3B \cos(3x)$
 $y_p'' = -9A \cos(3x) - 9B \sin(3x)$

Dosazení: $y_p'' - 2y_p' + 10y_p = -\cos(3x) + \sin(3x)$
 $-9A \cos(3x) - 9B \sin(3x) + 6A \sin(3x) - 6B \cos(3x) + 10A \cos(3x) + 10B \sin(3x) = -\cos(3x) + \sin(3x)$
 $\cos(3x): A - 6B = -1$
 $\sin(3x): 6A + B = 1 \quad | \cdot (-1) \Rightarrow B = 1 - 6A = \frac{32}{37} - \frac{36}{37}A \Rightarrow y_p = \frac{5}{37} \cos(3x) + \frac{7}{37} \sin(3x)$
 $A - 6B = -1$
 $36A + 6B = 6 \Rightarrow 37A = 5 \Rightarrow A = \frac{5}{37}$

5.3. c) Zapište obecné řešení diferenciální rovnice $y'' - 2y' + 10y = -\cos(3x) + \sin(3x)$

(využijte předchozí výsledky).

$y = y_p + y_h = \frac{5}{37} \cos(3x) + \frac{7}{37} \sin(3x) + C_1 e^x \cos(3x) + C_2 e^x \sin(3x)$ (2)

6.1. a) Zapište pomocí dvojnásobného integrálu, jak se vypočítá

obsah rovinného obrazce tvořeného body množiny $M \subset \mathbb{R}^2$.

6.2. b) Zapište pomocí dvojnásobného integrálu, jak

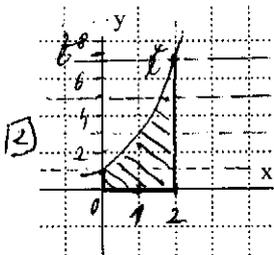
se vypočítá obsah rovinného obrazce tvořeného body množiny $M = \{(x, y); a \leq x \leq b \wedge y_1(x) \leq y \leq y_2(x)\}$

6.3 Množina $I = \langle 0; 10 \rangle_x \times \langle 0; \pi \rangle_y$, vypočítejte $\iint_I (x + \sin y) dx dy$

$\iint_I (x + \sin y) dx dy = \int_0^{10} \int_0^\pi (x + \sin y) dy dx = \int_0^{10} [x \cdot y - \cos y]_0^\pi dx = \int_0^{10} [x \cdot \pi - \cos \pi - (x \cdot 0 - \cos 0)] dx = \int_0^{10} (x \cdot \pi + 1 + 1) dx = \int_0^{10} (x \cdot \pi + 2) dx = \left[\frac{x^2 \cdot \pi}{2} + 2x \right]_0^{10} = \frac{10^2 \pi}{2} + 2 \cdot 10 - 0 = 50\pi + 20$ (6)

6.4 Množina $M \in \mathbb{R}^2$ je ohraničena přímkami $x = 0 \wedge x = 2 \wedge y = 0 \wedge y = e^x$. Znáorněte

množinu M do obrázku, zapište ji jako množinu normální vůči jedné z os a vypočítejte

$M: 0 \leq x \leq 2$
 $0 \leq y \leq e^x$

$\iint_M \frac{e^{-x}}{x+1} dx dy = \int_0^2 \int_0^{e^x} \frac{e^{-x}}{x+1} dy dx = \int_0^2 \frac{e^{-x}}{x+1} [y]_0^{e^x} dx = \int_0^2 \frac{e^{-x} \cdot e^x}{x+1} dx = \int_0^2 \frac{1}{x+1} dx$
 substituce $t = x+1; x=2 \Rightarrow t=3; x=0 \Rightarrow t=1; dt = dx$
 $= \int_1^3 \frac{1}{t} dt = [\ln |t|]_1^3 = \ln 3 - \ln 1 = \ln 3$ (10)

7. Je dána křivka $\kappa = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3; x = t \wedge y = t \wedge z = 2t \wedge t \in (0; \frac{\pi}{2})\}$, skalární funkce

$f(x, y, z) = 5 \cdot \cos x + \sin y + z$ a vektorová funkce $\vec{F} = (f_1; f_2; f_3) = (\sin x; \cos y; \cos z)$, [1]

a) Vypočítejte křivkový integrál 1. druhu $\int_{\kappa} f(x, y, z) ds$

$$\begin{aligned} \dot{x} &= 1; \dot{y} = 1; \dot{z} = 2; ds = \sqrt{\dot{x}^2 + \dot{y}^2 + \dot{z}^2} dt = \sqrt{6} \cdot dt \\ \int_{\kappa} f(x, y, z) ds &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} (5 \cos t + \sin t + 2t) \sqrt{6} dt = \sqrt{6} [5 \sin t - \cos t + t^2]_0^{\frac{\pi}{2}} = \\ &= \sqrt{6} [5 \sin \frac{\pi}{2} - \cos \frac{\pi}{2} + (\frac{\pi}{2})^2 - (5 \sin 0 - \cos 0 + 0)] = \sqrt{6} [5 - 0 + \frac{\pi^2}{4} - 0 + 1] = 6 \cdot \sqrt{6} + \frac{\pi^2}{4} \sqrt{6} \end{aligned}$$
 [2]

b) Vypočítejte křivkový integrál 2. druhu $\int_{\kappa} \vec{F} \cdot d\vec{s}$

$$\begin{aligned} dx &= dt; dy = dt; dz = 2dt; d\vec{s} = (1; 1; 2) dt \\ \int_{\kappa} \vec{F} \cdot d\vec{s} &= \int_0^{\frac{\pi}{2}} (\sin t + \cos t + 2 \cos t) dt = \\ &= [-\cos t + \sin t + 2 \sin t]_0^{\frac{\pi}{2}} = [-\cos \frac{\pi}{2} + \sin \frac{\pi}{2} + 2 \sin \frac{\pi}{2} - (-\cos 0 + \sin 0 + 2 \sin 0)] = \\ &= -0 + 1 + 0 + 1 - 0 = 2 \end{aligned}$$
 [6]

8.1 Difeomorfismus $\vec{g}: \begin{cases} x = 2 \cdot \cos v \\ y = 2 \cdot \sin v \\ z = 5 \cdot u \end{cases}$ zobrazuje obdélník $\bar{\Omega} \subset \mathbb{R}^2$, $\bar{\Omega}: \begin{cases} 0 \leq u \leq 1 \\ 0 \leq v \leq 2\pi \end{cases}$ na plášť

válce $L \subset \mathbb{R}^3$. Vypočítejte plošný integrál ze skalární funkce $f(x, y, z) = x^2 + y^2 + z$ přes plášť válce (L).

tj. $\iint_{(L)} \vec{F} \cdot d\vec{\sigma} = \iint_{\bar{\Omega}} \sqrt{g_{11}g_{22} - g_{12}^2} du dv = \int_0^{2\pi} \int_0^1 [(2 \cos v)^2 + (2 \sin v)^2 + 5u] \cdot u \cdot du \cdot dv =$

$$\begin{aligned} g_{11} &= (\frac{\partial x}{\partial u})^2 + (\frac{\partial y}{\partial u})^2 + (\frac{\partial z}{\partial u})^2 = 0 + 0 + 5^2 = 25 \\ g_{22} &= (\frac{\partial x}{\partial v})^2 + (\frac{\partial y}{\partial v})^2 + (\frac{\partial z}{\partial v})^2 = (-2 \sin v)^2 + (2 \cos v)^2 + 0 = 4 \\ g_{12} &= \frac{\partial x}{\partial u} \frac{\partial x}{\partial v} + \frac{\partial y}{\partial u} \frac{\partial y}{\partial v} + \frac{\partial z}{\partial u} \frac{\partial z}{\partial v} = 0 \cdot (-2 \sin v) + 0 \cdot 2 \cos v + 5 \cdot 0 = 0 \\ \sqrt{g_{11}g_{22} - g_{12}^2} &= \sqrt{25 \cdot 4 - 0} = 10 \end{aligned}$$
 [9]

8.2 Stokesova věta konstatuje, že křivkový integrál ve vektorovém poli přes uzavřenou orientovanou křivku (∂L), která je okrajem orientované, po částech hladké plochy $L \subset \mathbb{R}^3$, je roven plošnému integrálu z rotace vektorového pole přes plochu L. Použitím Stokes. věty vypočítejte křivkový integrál ve vektorovém poli $\vec{F}(x, y, z) = (f_1; f_2; f_3) = (x + y; y + z; x + z)$ přes kladně orientovanou uzavřenou křivku, která tvoří okraj čtvercového hl. listu $L \subset \mathbb{R}^3$, který je určen jako obraz čtverce $\bar{\Omega} \subset \mathbb{R}^2$,

$\bar{\Omega}: \begin{cases} 0 \leq u \leq 1 \\ 0 \leq v \leq 1 \end{cases}$ v difeomorfizmu $\vec{g}: \begin{cases} x = u \\ y = v \\ z = u \end{cases}$. Řešení: $\text{rot} \vec{F}(x, y, z) = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ f_1 & f_2 & f_3 \\ \frac{\partial}{\partial x} & \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial z} \end{vmatrix} = \vec{i} (\frac{\partial f_3}{\partial z} - \frac{\partial f_2}{\partial y}) + \vec{j} (\frac{\partial f_1}{\partial z} - \frac{\partial f_3}{\partial x}) + \vec{k} (\frac{\partial f_2}{\partial x} - \frac{\partial f_1}{\partial y}) = \vec{i} (1 - 0) + \vec{j} (0 - 1) + \vec{k} (1 - 0) = (1, -1, 1)$ [8]

$\oint_{(\partial L)} \vec{F} \cdot d\vec{s} = \iint_{(L)} \text{rot} \vec{F} \cdot d\vec{\sigma} = \iint_{\bar{\Omega}} \begin{vmatrix} \text{rot}_1 \vec{F} & \text{rot}_2 \vec{F} & \text{rot}_3 \vec{F} \\ \frac{\partial x}{\partial u} & \frac{\partial y}{\partial u} & \frac{\partial z}{\partial u} \\ \frac{\partial x}{\partial v} & \frac{\partial y}{\partial v} & \frac{\partial z}{\partial v} \end{vmatrix} du dv = \iint_{\bar{\Omega}} \begin{vmatrix} 1 & -1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \end{vmatrix} du dv = \iint_{\bar{\Omega}} (2u + 1) du dv = \int_0^1 \int_0^1 (2u + 1) du dv = \int_0^1 [u^2 + u]_0^1 dv = \int_0^1 (1 + 1) dv = 2 \int_0^1 1 dv = 2 \cdot 1 = 2$ [8]